holmi ilmunud saatkond bürgermeister Meyeriga eesotsas võtab privileegiumide küsimuse uuesti üles. Ka Liivi kindralkuberner Horn toetab selles suhtes Tartu linna soove. 19. III. 1676. a. kinnitabki Karl XI Kristina privileegiumi täies ulatuses ja nõuab Tartu asevalitsejalt Otto Reinhold Taubelt erilises kirjas selle austamist. Karl XI surma järgi ei saanud Tartu rahalise kitsikuse tõttu eri-saatkonda Karl XII juurde läkitada, vaid palus kuningalt seekord kirjalikult oma privileegiumide kinnitamist. Nähtavasti takistasid ärevad välispolitilised sündmused selle palve täitmist, ja nii jäidki Tartu privileegiumid viimase Liivimaal valitsenud Rootsi kuninga poolt kinnitamata. Üldiselt oli Rootsi valitsus ka Karl XI ja Karl XII ajal Tartu vastu heatahtlik. Sellest ei olnud Tartule siiski suuremat kasu, sest „pärgamentidega ja armukirjadega ei lasknud end uuesti ellu äratada ei endine kaubanduslik õitseng, ei vana jõukus ega vana kodanikumeel".[1])

Väliste põhjuste seas, mis tol ajal Vene sõja hävitamiste ning põletamiste kõrval kaasa aitasid Tartu vaesumisele, tuleb nimetada korduvaid tulikahjusid. Kõige hävitavama neist elas Tartu üle 22. V. 1667. a., mil 60 maja kõige paremas linnaosas tuleroaks said. Ka Maarja kiriku torn läks põlema, kuna kirik ise ainult suure vaevaga suudeti päästa. Suur osa süüd sagedate tulikahjude asjus langeb igatahes kodanikele endile, kes tuletõrjet loiult korraldasid ja õieti hooletult täitsid rae ning kindralkuberneri vastavaid sundmäärusi. Tagajärg oli aga see, et paljud majad varemeis ja paljud platsid, kus enne majad asusid, tühjad seisid. Aastast 1679 säilinud teade tõendab, „dass man zwar von denen allerschönsten Kirchen und gewesenen herrlichen Gebäuden die rudera und einen Steinhaufen noch siehet, aber nicht einmal die Gestalt der vor diesen in voller Nahrung gesessenen Stadt mehr erkennen kann"[2]). Et majade ehitamist ergutada, vabastati 80-date aastate algusel kindralkuberner Horni määrusega uued kivimajad kolmeks aastaks igasuguseist maksudest ja koormustest. A. 1683 määras kuninglik resolutsioon, et igaüks on kohustatud ärapõlenud maja asemele või tühjana seisvale majaplatsile kolme aasta jooksul uue maja ehitama; vastasel korral läheb plats rae hoole alla, kes selle ehitadasoovijaile peab edasi andma. Juba 1667. a. keelati puumajade ehitamine hoopis ära, kuid hiljemini tuli seda keeldu, mida kodanikud ei tahtnud arvestada, mitmel puhul korrata. Need valjud määrused jäid linnaelanikkude vaesuse ja hoolimatuse tõttu pahatihti ainult paberile: veel a. 1691 seisid näit. paljud endised majaplatsid tühjad.

Ebasoodsate välisolude kõrval takistas Tartu edenemist kõnesoleval ajajärgul ka mingi omavalitsusliku elu mäandumisprotsess, mille tagajärjel väiklased jonnimised ning tühised isiklikud kokkupõrked tõsisema tegevuse hoopis kõrvale tõrjusid. Raehärrade aeg kulus peaaegu täitsa omavahelisteks konfliktideks, kus toores sõimlemine või isegi füüsilise jõu tarvitamine täitsid asjalikkude argumentide aset. Eriliste virtuoosidena esinesid selles suhtes bürgermeister Ladau ja raehärra Schlütter. Kui Ladau a. 1678 üht raehärrat oli löönud ja järgmisel päeval avalikult seletas, et ta oma autoriteedi maksmapanekuks edaspidigi keppi tahab tarvitada, tagandas raad ta ametist. Nüüd otsis Ladau endale kõrgemailt võimudelt kaitset ja nähtavasti leidiski seda: a. 1679 näeme teda jällegi bürgermeistriametis, milles ta püsib oma surmani a. 1692. Säärased kisklemised kihvtitasid õhkkonna,

1) Julius Eckardt, Zur Geschichte der Stadt Dorpat, Baltische und russische Culturstudien. Leipzig, 1869, lk. 43.

2) „Kurze Nachricht wegen der Stadt Dörpt in was für Flor solche vor diesem gewesen", leidub Joh. Remmini kogus Collectaneen I, lk. 569.